

В. В. Танська, В. А. Мирончук// Пріоритети розвитку початкової освіти в контексті становлення Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 березня 2021 року) / за заг. ред. Т.І. Шанскова – Житомир: ФО-П «Н.М.Левковець», 2021. – С. 19 – 23.

В. А. Мирончук,
студентка ННІ педагогіки;
науковий керівник – директор ННІ педагогіки,
кандидат педагогічних наук, доцент **Танська В. В.**
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка)

Інтегровані уроки навчання грамоти в Новій українській школі

Проблема інтеграції як інноваційної педагогічної технології, започаткованої К. Ушинським та В.Сухомлинським, яка значно розширилася й поглибилася в дослідженнях українських учених І. Беха, Л. Варзацької, М. Вашуленка, І. Волкової, М. Іванчук, О. Савченко, Н. Світловської та ін. В їхніх роботах охарактеризовано основні теоретичні положення цієї проблеми, принцип інтеграції відображений у підручниках, навчальних посібниках та програмах. Сьогодні проблему інтеграції досліджують психологи, педагоги, методисти, учителі-практики. Серед них М. Іванчук, М. Вашуленко, А. Зимувльдінова, Ю. Колягін, О. Рудницька, Г. Ткачук, Н. Світловська, А. Каніщенко та ін.

Використання інтегрованих уроків в початковій школі спрямовує учнів до усвідомленої та емоційної потреби аналізувати й висловлювати свою думку на запропоновану тему. Здобувачі освіти набувають при цьому життєвий досвід, роблять власні висновки, закріплюють свої знання та пошукові відкриття.

За визначенням науковців, інтеграція – це найважливіший принцип розвитку сучасних освітніх систем. Вона спрямована на формування в

молодших школярів цілісної картини світу на основі об'єднання навчального матеріалу різних предметів.

Інтеграція як процес і результат формує цілісність як єдину якість на основі багатьох інших. Базується на підвищенні розуміння, застосування різних понять, сприяння учню краще ставитися до навколишнього середовища, синтезувати свої знання за межами дисципліни.

Проведення інтегрованих уроків сприяє розвитку та саморозвитку дітей, формує цілісну картину світу. Адже саме потреба у формуванні в учнів властивостей єдності й цілісності зумовлена необхідністю інтеграції.

Найважливішим завданням навчального закладу є формування ефективного розвитку особистості, саморозвитку, самоорганізації.

Головне завдання сучасної школи – створення умов для повноцінного цілісного розвитку особистості дитини, її самоорганізації. Це досягається при вирішенні таких проблем: створення взаємовідносин між вчителем та учнями; розвиток когнітивної складності та інтеграції в навчально-виховному процесі; створити дружні відносини у класі; забезпечити комфортні умови у класі для проведення інтегрованих занять; створити почуття психологічної захищеності.

Інтеграція має можливість змінити зміст освіти. Взаємодія різних наук має нові підходи до цілісного бачення світу, формування різних наукових методів пізнання.

Використання інтеграції в навчально-виховному процесі є актуальним, а проведення інтегрованих уроків – необхідним явищем для сприйняття світу та осмислення навколишньої дійсності. Вони допомагають учням зрозуміти важливість вивчення основ наук.

Як наголошує Т. Мантула, інтегроване навчання – найкращий спосіб підвищення ефективності навчання та саморозвитку. Будь-який структурований урок, для досягнення мети якого використовують знання, вміння та висновки предметних галузей, називається інтегрованим уроком [5, с. 95].

Розглянемо переваги інтегрованого навчання:

- розвивати потенціал учнів;
- спонукати до осмислення, до розвитку логіки, мислення, комунікативних здібностей;
- підвищувати пізнавальний інтерес, увагу, уяву;
- підвищувати мотивацію навчання.

Щоб правильно спланувати інтегрований урок, краще надавати перевагу нестандартним формам роботи, які стимулюють увагу учнів. Успіх та інтенсивність інтегрованого уроку забезпечується ретельною попередньою підготовкою до нього вчителя та учнів.

Головна мета початкового навчання – формування та вдосконалення навичок мовленнєвої діяльності. Найчастіше це проявляється на уроках навчання грамоти .

Важливими методичними принципами, які забезпечують інтеграцію завдань із навчання грамоти, вважають такі:

- мовленнєві вміння та навички (читання, переказ прочитаного);
- поєднання всіх видів мовленнєвої діяльності (читання, слухання, аудіювання, письмо);
- формування власної думки.

Головне завдання – навчити здобувачів освіти формулювати свою думку в доступній формі.

Ефективність навчально-виховного процесу залежить від організації інтегрованих уроків. Такі уроки характеризуються розвитком розумових здібностей учнів, розвиненою системою мотивації, емоційною насиченістю, що перетворює процес навчання в активну форму життєдіяльності. Під час таких уроків здобувач освіти задовольняє свої потреби в самопізнанні, самореалізації, самовизначенні.

Особливістю навчання молодших школярів є використання в навчальній діяльності дидактичних ігор. Їхня суть полягає в тому, щоб розвинути пізнавальну активність дитини, сприяти становленню

самостійності в мисленні та діяльності. Дидактичні ігри – важливий спосіб успішного засвоєння учнями знань, умінь та навичок.

Переваги інтегрованих уроків у тому, що вони сприяють підвищенню мотивації учнів до навчання, формують пізнавальний інтерес та вміння робити висновки, порівнювати, аналізувати, узагальнювати.

На інтегрованих уроках здобувачі освіти застосовують знання, вміння, навички та життєвий досвід для розв'язання завдань, учаться оцінювати, відстоювати свої інтереси, аналізувати ситуації; приймати спільні рішення, розв'язувати конфлікти; створювати правила та дотримуватися їх.

Список використаних літератури

1. Василюк А. М. Школа і вчитель : вчора і завтра. Причини і тенденції змін у світовій освіті. *Нові технології навчання*. 2000. № 25. С. 44–49.
2. Вашуленко М. та ін. Програма інтегрованого курсу (навчання грамоти, математики, навколишній світ). *Початкова школа*. 2009. № 8. С. 24–30.
3. Зимульдінова А. Інтегроване вивчення предметів за галузями знань: навч. пос. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. 86 с.
4. Колесник Н. Є. Педагогічні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування предметно-перетворювальної компетентності учнів. *Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання* : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Рута, 2016. С. 376–393.
5. Мантула Т. І. Інтегроване викладання та предметні зв'язки в історичному аспекті сьогодення. *Вісник Житомирського державного університету*. 2005. № 21. С. 95–99.